

572 /
1974/2

საქართველოს
ბავშვთა ჟურნალი

1974 წლისთვის №3

საქართველოს
ბავშვთა ჟურნალი

გაზაფხული

გივი შიშინაძე

- გაზაფხული შობრძანდება.
- რით გპაწიპა, ნეტა, რითა?
- ფარფატელა ჰეპლის ფრთითა,
ჟუპვილეპის ნექტარითა,
მერცხლის ოქრო-ნისკარტითა,
მშის და მთვარის დანრითა!
- ჩვენ რით დავსუდეთ, მერე, რითა?
- ლექსითა და შიირითა!

თეიკა ფეპკო

სიკა ჟიჟიაჟილი

მთა-მთა შობრძის სიცვით,
თეთრ წუარო ციჟ-ციჟი,
ჟელს მთადგა წანწკარით:
— შინდორი მჟექს სარწუჟი!—

ჟღურტუჟებენ ჩიტები:
— დანლლუბა სწუალი!—
ტუნს ილკუჟს კურდღელი:
— რა წუბლია, რა წუბლი!

ბოლოკა და სტაფილომ
დანტიენეს ბოლქუები,
— ჩვენ რიტი არ დანგა?—
კითხულაბენ დოქუები!

ნახატი გიორგი რკინიჟილისა

სიკა ჟიჟიაჟილი
გაზაფხული

12 447

ბასა

ნინო გუზარაშვილი

ხატები ზარბ შორაჩიძის

ბასა კი არა, ბესარიონი ჰქვია, ბასა ბებიამ დაუძახა მოფერებით. თან დაატანა: „წინათ ვისაც ბასა ერქვა, დიდხანს ცოცხლობდაო“. ჰოდა, ახლა ყველა ბასას ეძახის. მხოლოდ საბავშვო ბაღის სიაში სწერია ბესარიონად.

ბასა წელს ისევ საბავშვო ბაღში დატოვეს, ნოღ ჯგუფშიაც არ მიიღეს, პატარა ხარო. მაგრამ ნოღჯგუფელ ბიჭებს თავისი იტყუა-ბასუხით თუ ვერ აჯობებს, არც ჩამოუყარ-დება.

არც ლექსები იცის იმათზე ნაკლები. სიმღერები ხომ იცის და იცის. თუ გუნებაზეა, ისე დასქექს, რომ სოფლის ბოლოს ჩავა მისი ხმა. ხან კი მიჩუმდება, თითქოს სხვაგან წასულაო. ეს ზაფხულში მოხდება ხოლმე, როცა უფროსი და-ძმა და მეზობლის ბავშვები ვენახში ან ტყეში გაეპარებიან, მაშინ ბასა ღობის ჩასწვრივ ჩაყოლებულ სათამაშოებ-

თან თავისთვის ფუსფუსებს. რას იტყვით, რომ იქ არ იყოს: ამწე, თვითმფრინავი, ექსკავატორი თუ მეტროს ორი ლამაზი მატარებელი. ჩაუვლის, დაათვალიერებს, ზოგს დიდხანს უკირკიტებს, ხომ არაფერი გაუფუქდაო, ზოგსაც უფრო მოხერხებულ ადგილზე დადებს. მერე დიდ, მწვანედ შეღებილ საბარგო მანქანაზე გამობმულ თოკს ჩააქვებს ხელს და მიდის.

გზოს გარეთ მიწდორია ქვებითა და კაჭკაჭ ბოლახებით მოფენილი. ზემოთ კიდევ დიდი შარავხაა. საურმე გზაც არის იქვე, ახლოს, მაგრამ ბასა მოკლე, ვიწრო ბილიკს დაადგება, რომელიც ამ მიწდორს ჩაადგეს და პირდაპირ წყალთან მიდის. ბასას დედა, მამა, ბებია და მეზობლები, წყალზე რომ მიდიან, აქეთ ჩაივლიან ხოლმე. ბასაც ამ ბილიკზე მიარახრახნებს მანქანას. სადაც ერთ კენჭს დაი-

ქ. მარტოს ს. ხაქს
სახ. მონეტის რ. სიმბოლო
ბი ბიბლიოთეკა

ნახავს, აიღებს და მანქანის ძარაში ჩაუძახებს. როცა პირთამდე აავსებს, მერე წყალთან ცხენის ფლოქვებით აჩიქნილ გუბეში მოაპირქვავენს, ამოავებს ორმოს და ფეხით გადაასწორებს.

* * *

მეორე დღეს ისევ გამოღის ბილიკზე ბასა, ისევ მთარახრახებს თავის მწვანე მანქანას. მაგრამ ახლა გზადგზა ქვებს აღარა ჰკრფის. წყალთან მიდის, ჩვარს ასველებს და მანქანას სწმენდს, მინასაც გადაუსვამს, ფარებსაც, თვლებსაც, სულ სარკესავით გააპრიალებს.

— ბიჭო, ბასა, შე არ ჩამსვამ შენს მანქანაში?— ეუბნება წყალზე დიდი კოკით მისული ვანო ძია.

— მე, შვილო, მე?— ახლა მარინე ძაღლი ეკითხება ბასას.

— აბა, ამაში როგორ უნდა ჩავსვათ, როცა დიდი მანქანა მექნება, იმაში კი ჩავსვამთ, რატომაც არ ჩავსვამთ! იმას საჭეც ექნება, დასაპინინებელიც და სკამებიც იდგმება შიგ.

— ბასა, სულ მანდ უნდა იყო, ბიჭო, სახლის გზა დაგავიწყდა?!— ქიშკართან მომდგარა დედა და ბასას ეძახის.

— საქმე მაქვს, კაცო, მანქანას ვრეცხავ. გუშინ იმოდენა ქვები რომ ჩავყარე, სულ გაუუქიანდა.

— რადა ჰკრფე, შვილო, ქვებსა, რად იწყვეტავ წელსა?

— მაშ ბილიკზე ვყაროს, ჩამოიაროს ვინმემ, ფეხი წამოჰკრას და წაიქცეს? ერთხელ თეღო პაპაც ხომ წაიქცა, კინაღამ თავი გაუტყდა, არ გახსოვს?

— რა ყმაწვილია, რა ყმაწვილი!— თავის ქნევით ამბობს ვანო ძია, — ღმერთმა დიდი დღე მისცეს და, ისეთი კაცი დადგება, ცივ ქვაზე რომ დასვა, იცხოვრებს.

— მაშ, მაშ, — კვერს ურტყამს მარინე ძაღლიც, — გაეზარდოს თავის პატრონს, გამრავლდეს ამ არემარეზე!

ბასა კი მიდის სახლისკენ და მთარახრახებს თავის მწვანე მანქანას.

მზეა

ჟიანა პლაგინინა

ვერ გავიგე, ნეტავ
 ასე რატომ ხდება,
 თითქოს მზეა ცაზე,—
 სახლში თუ მყავს დედა.
 როგორც კი მზე უცბად
 ეფარება ღრუბლებს,
 ირგვლივ სიბნელეა
 და მოწყენა სუფევს;—
 ჩვენს სახლშიაც თითქოს
 რალაც მსგავსი ხდება,—
 ცოტახნითაც თუკი
 სადმე მიდის დედა.
 როცა მზე სქედ ღრუბლებს
 თავს დააღწევს ისევ,
 ირგვლივ ყველაფერი
 გაბრწყინდება მყისვე.
 როცა დაბრუნდება,
 ჩემი ტუბილი დედა,—
 ვთამაშობ და ვმღერი,
 შეგახედათ ნეტავ!

თარგმნა ლიპიზიტი გუგუნიძე

ნახატი პასკარიონ სილაშვილისა

ქვევრი

მერი ბოლქვაძე

ნახატები ზურაბ კაპანაძისა

დიდი ქვევრი გაიბზარა. ვანო პაპამ რამდენიმე კაცი დაიხმარა და ძლივს ამოათრია მიწიდან.

მეზობლის ბიჭები, ვია და მამუკა, სულ თავპირისმეტრევეით მოვარდნენ ამბის გასაგებად: უნდა დაამტკრიოთო?—ალბათ თვითონაც აპირებდნენ საქმეში ჩარევას.

ვანო პაპა აუბილბილდათ:

— რად უნდა დაეამტკრიო, მაგის ღირსია? რამდენჯერ დაუყენებია და შეუნახავს თავლივით გემრიელი ღვინოო.

— გამოდგება კიდევ რამეში, არა?—გვერდით მიუჯდა ქვევრს მამუკა.

— გამოდგება თუ არ გამოდგება, ეგდოს აქ, ეხოში!—ჩაიღიღინა ვანო, პაპამ,—არავის არაფერს დაუშავებს.

ბავშვებმა მერე თავები შეყვეს ბაყბაყ დევივით მხართემოზე წამოგორებულ ქვევრის პირში.

— არ ვადაგყლაპოთ, ბიჭო!—დაეჭიდათ ხალათის ბოლოებში ვანო პაპა.

ბიჭები ახითხითდნენ, ახითხითდნენ და...

— ხით-ხით, ხით!..—ვიღაც ახითხითდა ქვევრშიც.

— როგორ ბნელა, ბიჭოო, შიგ? არაფერიც არ ჩანს.

— რა უნდა ჩანდეს ცარიელ ქვევრში?!

— ჰე-ჰე!—ჩასძახა მამუკამ.

— ჰე-ჰე,—ამოსძახა მამინევე ვილაცამ.

— ჰო-ჰო!—ჩასძახა ვიამ და...

— ჰო-ჰო!—ამოსძახა ვილაცამ ვიასაც.

— ვია-ბია!..

— ვია-ბია!..

— მამუკა-ბამბუკა!..

— მამუკა-ბამბუკა!..

ბიჭები აკუნტრუშდნენ, აი, რაში გამოდგება

გაბზარული ქვევერი, რა კარგი გასართობი ვი-
შოვეთო.

— გია-აა, აბა, ჩაეძახოთ,— დაიწყო მამუკამ.

— რა?

— ერთი, ორი...

— შენ ხარ ლორი-თქო.

გიამ და მამუკამ ისევ შეეყვს თავები ქვევერ-
ში და რაც ძალი და ღონე ჰქონდათ, ჩაჰყვირეს:

— ერთი-ორი, შენ ხარ ლორი!

— ...ლორი!— დაიძახა ქვევრმაც.

გიამ და მამუკამ ერთმანეთს შეხედეს. პაპას
სიცილი აუტყდა:

— ბიჭო, ბიჭო, ეგ რა გითხრათ, თუმცა რა
გასამტყუნარია, სხვა რა უნდა ეთქვა: რაც ჩას-
ძახეთ, ის ამოგძახათ, ვითომ რაზე გინათრებ-
დათ? თქვე კაიკაცებო, კარგი რამე უხზარით და
ისიც კარგს დაგიბრუნებთ!— ვანო პაპამ თავი
შეყო ქვევრში:

— მართალია?

— მართალია...— მოისმა იქიდანაც.

ქვევრი მთელი დღე ჩუმდაა, თუ დაელაპა-
რაკები,— ისიც ხმას გააცემს, თუ არა და...

მივა ფისუნია:— მი-ა-უ!— ჩასძახებს ნაზად.

ქვევრიც ნაზად ამოსძახებს:— მი-ა-უ!..

მივა ბექეა:— მე-ე-ე-ე-ე-ე!— ჩააკიკინებს.

ქვევრიც ამოიკიკინებს:— მე-ე-ე-ე-ე-ე!..

მივა მამალი, თავს თავმომწონედ ასწევს, გაი-
ბერება, გაიბღინძება და ჩასძახებს:— ყიყ-ლი-
ყო!

ქვევრიც ამოსძახებს:— ყიყ-ლი-ყო!

მივა ძალი:— ავ, ავ, ავ!— ბოხ ხმაზე ჩაჰყეფს,
ისიც კაი ვინმე ბღენძია ბრძანდება.

ქვევრიც ამოყეფავს:— ავ, ავ, ავ!..

ყველას ძალიან მოსწონს ქვევრთან თამაში,
ქვევრსაც მოსწონს.

დღესაც პირველი ფისუნია მიადგა ქვევრს:

— მი-ა-უ!— თავისებურად და ნაზად ჩასძახა,
თვალეზში კი რაღაც საფრთხობელა აეფოფრა,—
კრუ-კრუ, კრ-იი ისეთი საშინელი ხმა ამოუშვა,
რომ გულგახეთქილი ფისუნია ხეს ეცა.

— რა იყო, რა მოგეჩვენა, შე ფეთიანო?— და-
ულრინა მურამ და ახლა თვითონ მიბრძანდა
ქვევრთან; იმასაც კარგი დღე არ დაადგა, ჩაყო
კი ქვევრში თავი, მაგრამ ჩაყეფვა ვინ აცალა?
ის საფრთხობელა გრუსუნ-კრუსუნით ცხვირ-
პირში ეცა. ძლივს მოასწრო მურამ განზე გახ-
ტომა. ამის შემდეგ ბექეკო რაღას გაბედავდა?!

— აი, მამალმა კი ყველა გააკა. მივიღამ
ქვევრთან, თავიც ჩაყო ქვევრში, თავის ენაზე
დიღხანს იქაქან-იტატანა.

ამის შემდეგ ფისუნას, ბეკეკოს და მურას
აღარ უთამაშობთ ქვევრთან; მარტო მამალი არ
შორდებოდა გვერდიდან.

ერთ დილას კი ქვევრი ათასნაირი ხმებით
ახმიანდა: თითქოს საათები წიკწიკებენო, თით-
ქოს ლობიოს ქოთნები ქოთქოთებენო; მერე კი...
ნინო ბებო მთელი თვე რომ ეძებდა ნაცარა ქა-
თამს, სწორედ იმ ნაცარამ ამოყო თავი ქვევრი-
დან, ეზო მიათვალეირ-მოათვალეირა და დინჯი
კრუსუნით და ქოთქოთით გადმოფართხუნდა მი-
წაზე, მერე ყვირთელგულა წიწილამ ამოყო თა-
ვი, მერე მფორემ, მესამემ... მათაც სათითაოდ
სკუბ-სკუპით იწყეს დახტომა მიწაზე.

ფისუნა, მურა და ბეკეკო თვალმდამყვითლე-
ბი შეჰყურებდნენ და თან ჩუმად თავისთვის
ითვლიდნენ, ეს რამდენი წიწილის პატრონები
გავხდით უცბადო.

— ქაა, ცხვირწინ მყოლია და მე სად დავე-
ძებდი ამ გადარეულ ქათამს, ახლა ქვევრი გაუხ-
დია ბუდედ, ნეტავ თივა სადღა იშოვა, ვინ
მიართვა?— ბირზე ორ თითს იფარებდა გაციების
ნიშნად ნინო ბებო, თან ვარაუდობდა, —ბიჭებმ
შეჰყრიდნენ სათამაშოდ, სხვა ვინ აბა?

ვანო პაპა მხრებს იწევდა, ხელებს შლიდა:

— აპა, აბა, რისთვის უნდა დაგვემტვრია ეს
ქვევრი!

მისალოცი ბარათი

ლეილა გულისაშვილი

ჩვენო ღამაშო ბებიკო,
დაბადების დღეს გილოცავთ!
შენს ნატურაში ვართ ყოვედღე
მეტ, მაიკოც და ნინოცა;
ჩვენო ღამაშო ბებიკო,
დაბადების დღეს გილოცავთ!..

ჩვენს შვილიშვილებს მოვასწროს,
გადაგვეხადოს ამაგი,
იყავი მარად ღლეგრძელი,
ასე მხნე, ასე ჭარმაგი!

ლადო

გაიზარდა ღადო,
დიდი, დიდი ბიჭი,
იკრიჭება,—უჩანს
ორად ორი კიჭი.

არ ჭირდება ხვეწნა,
შეექცევა ფაფას,
სულს ვერ ითქვამს, ჩქარობს,
ადგას დიდი ჯაფა.

სიარულსაც ცდილობს,
რა ქნას, გული ვერჩის,
გაიზარდე, ღადო,
შენს დედ-მამას შერჩი!

ნახატები ვახუშტ გულისაშვილისა

სთნო ღეღოზილი

ჯემალ მჭალიშვილი

იყო ერთი იფნის ხე. არც ნაყოფი ჰქონდა, არც სურნელოვანი ყვავილი, დაბლა ჩამოშლილ ფოთლებს და იღვა თავისთვის მოწყენილი.

ერთხელ იქვე, მის ძირში, ვაზი დარგეს. წამოიჩიბა ვაზის ლერწი. აღერსით გადმოხედა იფნის ხემ, მოეფერა, მოუაღერსა, გათამამდა ლერწი, ჯერ მუხლებზე შემოხვია ხელები, მერ წელზე და ბოლოს მარაოსებრ ფოთლებში ჩამალა იფანი.

— გასწიე ოდნავ შენი ლამაზი ფოთლები, შვილობილო, გამოუშვი ჩემსკენაც მზის მაცოცხლებელი სხივი!— შეევედრა ერთხელ იფანი.

— რის მაქნისი ხარ, რომ ცოცხლობ, ნაყოფი შენ არა გაქვს და ყვავილი, რად გინდა მზის სხივი...

— მართალი ხარ, კეთილშობილო ვაზო, მაგრამ სხივები ხომ ყველას სამყოფია! მე როცა გპირდებოდი, ხომ გიშველე, ნუთუ ორიოდ სხივის ღირსიც არ არის შენი დედობილი?!

— როგორ გეკადრებათ!— იფხორება ვაზი იფნის ტოტებზე გადასვენებული და უფრო ფართოდ შლის მარაოსებრ ფოთლებს.

გაიშალა, გაიფურჩქნა ვაზი. უამრავი რქა გამოიგანა, მაგრამ ნაყოფი კი ვერა და ვერ მოიხსა.

— უჯიშო გამოდგა, ე დალოცვილი!— თქვა ერთხელ გლეხმა და წალდი შემოჰკრა ვაზს.

— მიშველე, დედობილო!— დიკვნესა ვაზს.

— კეთილშობილო ვაზო! თურმე თქვენს ოჯახშიც ყოფილან უჯიშოები! ვისაც სხვისთვის სიკეთე არ ემეტება, არც მას დაეცრება ხირი.

აჩიტა და გოგითა

ხმა ბერლანა

გაიღვიძე, გოგითა?
გამარჯობა, გოგითა!
თუკი გშაბ, ახლავე
რძიან ფაფას მოგიტან.

ანუ დილანდრინ
რა გატირებს, გოგითა?
ფაფის ჭამა არა გსურს,
წვაროს წყალი მოგიინდა?

კი, ბატონო, თღანდაც
არ იტირო, გოგითა,—
წვაროს წყალზე ჩავირთენ
ამ ზატანა დოქითა,

არც წვაროს წყალს იხებებ?
მამ, რაღა ჟინა, გოგითა?
მსილოდ ისღა გწადია,
ეიდგე ამ შენს დოგინთან?

თანახმა ვარ, გოგითა,
აღარ წაუვალ, გოგათა!

ნახატები თამაზ ხუციშვილისა

მუკა და ციყვები

ლილა სვანიძე

მურიკელს ციყვებმა
დააჯარეს გიბნები:
— ძირს ჩამოსვლა არ გინდათ?
ვეღარ გავდამიწებით!

ჩაიი ყურაი

(სუტყევილიანი)

ლაილა პრამპ

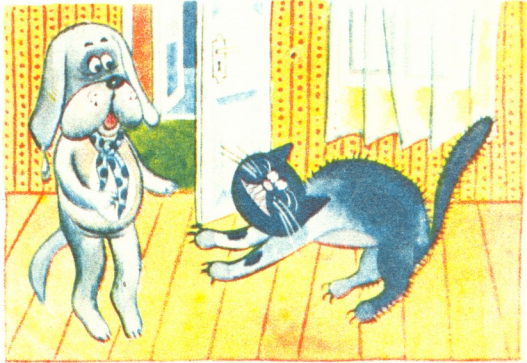
ყურაის სძინავს თეოზე,
 სიზმრად უყუფს მთვარესა,
 — მივე-მივე-მიაუ.—
 უცებ ძილში ჩაესმა.
 არ გაეგო კნავილი
 დღემდე ასეთნაირი.
 ირგვლივ თვალი მოავლო,
 ხედავს: ერთი მამალი
 ამაჟად დააბიჯებს
 ვარკივების ამალით.
 — კნავილით რომ ძილს მიფრთხობი,
 სწორედ შენ იყავიო,
 ხომ არ მოგძულეღია
 ეგ სულელი თავიო!
 — შენი ძილის დამფრთხობი
 მე რა ვიცი, ვინ იყო.—
 ესა თქვა და მამალმა
 შემოსძახა:—ყიუკლიყოო!—
 სწორედ ამ ღროს სხვა მხრიდან
 კვლავ მოისმა „მიაუ.“
 სასაცილოდ მიგდებენ,
 აბა, სხვა რა ჰქვიაო!
 ყურაი ისე გაბრაზდა,
 მიწა ფხოვნა თათებით,
 უცებ სორო!—სოროს წინ
 მთელი ჯგროა თავგების!
 ყურაის გაეთამაშა
 ერთი ცველი წრუწუნა.
 ძალღმა ისევ შეჰყუფა,
 ისევ დაიბუხუნა:—
 — „მიაუს“ რომ იძახდი,
 შენ იყავი უთუოლ,
 მე რომ ტკბილად მეძინა,
 არ იცოდი ნუთუო?!—
 „მიაუს“ ხსენებაზე
 შეეშინდათ თავუნებს,
 შეეჯგრილდნენ სოროში,
 კარი მოირახუნეს.
 — ბუზუზუზუ!—უეცრად გაისმა
 ფუტკარის ბუთელ-ბუთილი.

ახლა იმას მივარდა
 ყურშა ეფფა-ეშუილით.
 — ბზზზზზზ!—დასძახა ფუტკარმა,
 უკბინა და უკბინა,
 თუ წინიდან მივჭრა,
 თუ მივჭრა უკნიდან.
 ყურშა ევრის: მიშველეთ!
 მაგრამ შველა არ გინდა!
 წკაპ!—და შიგ მდინარეში
 გადაეშვა მალიდან.
 უცებ თევზი მიცურავს,
 ყურშა კვლავ გაგულისდა:
 — შენ იძახდი „შიაუს“,—
 გაჰყვა ცურვა-ცურვითა.—
 თევზმა კრინტიც არ დასძრა,
 ბოლო მოიქნია და...

თვალსაც ვერ მოატანდით,
 ისე გაისრიალა.
 ყურშას ერთი სიცილით
 დააპარეს:—ყვა-ყვა-ყვა!—
 ვინ დასცინა ნეტავ?
 იცით ვინა?—ბაყაყმა:
 — რა სულელი ყოფილხარ,
 თევზის ენა სად თქმულა?!—
 და საბრალო ყურშამაც
 უმალ სული გატრუნა.
 მერე ჰკითხა დარცხვენით:
 — იქნებ შენ ხარ „შიაუს“,
 თუ „შიაუს“ არა ხარ,
 აბა, რაღა გქვიაო?
 — ვერა მხედავ ვინცა ვარ,
 ბაყაყი ვარ ყიყინა,—
 თქვა და შეხტა ფოთოლოზე,
 იცინა და იცინა.

ყურშა სახლში დაბრუნდა
 გაწუწული, დაღლილი,
 სლუკუნებდა თავისთვის
 დატუქსული ბაღივით.
 შელასლასდა ოთახში,
 ტახტთან მოიკალათა.
 უცებ ისევ „შიაუს“,—
 სულ ახლოს, ფანჯარასთან...
 წამოხტა და, რას ხედავს!—
 კატა ზის და დაჰყურებს,
 არ უჯერებს არც თვალებს,
 არ უჯერებს არც ყურებს.

— ეს შენა ხარ შიაუს—
 შეჰყევა და შეჰყევა,—
 ჩამოქანდა ფისუნაც,
 დაუსკუპდა ფეხებთან,
 კული მაღლა აპრისა,
 ზურგი მაღლა აჭიდა,
 ერთი „ფხვო“-ო და ყურშას
 შეუტია ბრაზითა.
 დაუაწრა თავ-პირი.
 დაუაწრა თვალები.
 — ესეც შენი „შიაუს“,—
 კიდევ მომეკარები?
 — ავ-ავ!—ბევრი იყეფა
 ჩვენმა ყურშამ საბრალომ.
 სულ თავისი ბრალია,
 ფისოს რა დააბრალოს!

ნუნა კარსელიძე

* * *

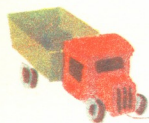
ეს იაპ, ეს კი—წვეთი,—
გაციანით ერთმანეთი.

ნახტი თამარ ჩირინაშვილისა

გაწაფსუღდა

გიორგი ნარათალი

გაწაფსუღდა,
გაწაფსუღდა,
მთაბრს ია
ღაბაფთუია,
ნამ იებმა, დედიკონა,
შენი თავი მოძგონა.
ვეროფე
ვეროფე გორა-გორა
და შეკვარი კონა-კონა,—
მოვტანე, დედიკონა.

სტუნია ბაჭია

ჰრიდრის ვოლჟი

ხახატები თანმიზ სამსონაძის

ბებერი დამოხერის მოჯანი

(გაგრძელება: „დილა“ № 2)

ჩვენი თეთრი სტუნია მაჩვ დავობერის ოჯახის ტყვედ იქცა. ოჯახში დავობერის გარდა ოთხი მაჩვი იყო; დავობერის ჩასუქებული ცოლი — მაჩვი დაშა და მისი ვაჟები: დრაქსი, დრიქსი და დროქსი.

დაშას სტუნიას შემომატება არ ექაუნია. სად გასწვდებოდა ზამთრის მარაგი ამდენ მჭამელს! ბიჭებს კი ძალიან გაეხარდათ ძმობილის შოვნა: „რა კარგია, ერთად ვიტუნებთ და ვითამაშებთო!“ — ტყლოპინებდნენ ისინი.

დაშამ მოინდომა, სტუნია შინამოსამსახურედ გაეხადა, მაგრამ ბებერმა დავობერმა განაცხადა: „ნურას უკაცრავად, სტუნია მე უნდა გამითობს ზურგი, კვლევი მაქვს გამადგარიო.“

საწყალ სტუნიას ერთი წუთი მოცლა არ ჰქონდა, სულ მისი სახელი ისმოდა სოროში:

„სტუნია, გამოხვეტე გასახვლელო!“ — „სტუნია, გამითებ ზურგი!“ — „სტუნია, ითამაშე ჩვენთან!“ —

მაჩვი დაგობაჩი და მისი ოჯახი ნიძინავს

დადგა ზანთარი. მამა მაჩვმა თავის ვაჟებს უბრძანა, სოროს გასასვლელი ამოქოლეთო. უველა დასაძინებლად მოეშადა. დაიწყო ზამთრის გრძელი ძილი, დაშამ დაგობერს დაადო მხარზე თავი, ბიჭები ერთმანეთს მიეხუტნენ, ხტუნიათ კი დაგობერის ზურგთან მოიკალათა.

სოროში სიჩუმე გაჟეფდა.

უველა ღრმა ძილს მიეცა. მხოლოდ ხტუნიას არ ეძინა. აგონდებოდა, როგორ დახტუნავდა ლალად და თავისუფლად. განა ახლა ამ ბნელ სოროში წოლის დრო იყო?

ხვანიას და რაქსს არ სძინავთ

უცებ დრაქსმა იგრძნო, რომ ცხელი წვეთი დაეცა. მან თათით მოიფშენინა თვალები. ხტუნია შეკრთა და შეეხმინა:—ვინა ხარ?

— მე ვარ, დრაქსი.

— შენც არ გეძინება?

დრაქსი მიხვდა, რომ ის ცხელი წვეთები ხტუნიას ცრემლები იყო და მეგობარს თანაგრძნობით შეეკითხა:

— რა დაგემართა, ხტუნია?

— ხტუნვა-თამაში მომენტარა!

— წამო ჩემთან!— ფრთხილად ჩაავლო გრძელ ყურში თათი და მიწისქვეშა ხერხლისაკენ წაიყვანა.

ბევრი იარეს თუ ცოტა, ერთ გზაჯვარედინზე გავიდნენ. აქ იმოდენა ადგილი იყო, რომ ხტუნიას თავისუფლად შეეძლო ხტუნვა-თამაშით გული ეუკერებინა. დრაქსმა საიდანაც ციცინათელები გამოიყვანა და იქაურობა მოლურჯო-მოწითალო შუქით გაჩრადლდა.

როცა ხტუნიათ ცეკვა-თამაშით გული იუკრა, მადლობის ნიშნად დრაქსს ცხვირ-პირზე მოუცაცუნა თათი. დრაქსი სიამოვნებისაგან გაიზადრა, მეგობარი ასე გახარებული რომ დაინახა და წვერი დინჯად ჩამოვიარცხნა.

ხვენიას მზის გულზე უნდა თამაში

დრაქსს ყოველდღე დაჰყავდა ხტუნია გზაჯვარედინზე, მაგრამ ერთ მშვენიერ დღეს ისევ აცრემლდა ჩვენი ხტუნია.

— რა გატირებს, ხტუნია? — შეეკითხა დრაქსი — იმიტომ ვტირი... იმიტომ, რომ... — სლუკუნებდა ხტუნია, — რომ აქ... აქ ვიყინები... მზეზე მინდა თამაში. — და ხტუნია უფრო მწარედ ატირდა. დრაქსი ჩავიქრდა და წვერი მოიქექა.

— ნუ ტირი, ხტუნია, — უთხრა ბოლოს დრაქსმა, — გაგიყვან გარეთ. ხანამ შენ იხტუნებ, დაგიცდი, მერე კი შემოსასვლელს ისევ ამოვქოლავთ, თორემ ყველანი სიცვიდან დავიხოცებით.

როგორც თქვეს, ისე მოიქცნენ. დრაქსმა თავგამებრით დაიწყო დამზრალი მიწის თხრა.

უცებ ბნელ სოროში მზის ოქროსფერი სხივი შემოიჭრა.

— გადი ხტუნია, მაგრამ იცოდე, ზამთარში მზე ცოტა ხანს ანათებს. ჩქარა დაბრუნდი, — თვითონ კი ჯარისკაცივით დადგა სოროს წესასვლელთან.

ხტუნია ხალისიანად გამოსტა სოროდან. თველი აღმასივით ციმციმებდა. მზე უზარმაზარი ოქროს ბორბლივით ეკიდა ლურჯ ცაზე. ირგვლივ სიჩუმეს დაესადგურებინა. ხტუნია თავდავიწყებით აცეკვდა მზის გულზე. რა კარგი იყო, რომ თავისუფლად დაკუნტრუმებდა და ბებერი დაგობერის ზურგზე არ იყო მიკრული.

ხვენია და ჩივი კორო

უცრად ცა მოიქუფრა. ქარბობოლა ამოვარდა და ჩვენი ხტუნია საღაც შორს, უგზო-უკვლოდ გააქანა.

უცებ ხტუნის თავზე გადაუქროლა ვეებერთელა შავმა ფრინველმა. ფრინველს კლანჭებში წითელი, ელვარე ბურთი ეჭირა. ფრინველი რომ მოუახლოვდა, ხტუნია მუანასკნელი ძალა მოიკრიბა, კამარა შეკრა და მოელვარე ბურთი ფრინველს კლანჭებიდან გამოსტაცა. ხტუნია მაგრად ჩაბლუჯა თავებში ბურთი და იგრძნო, რომ თავები გაუთბა. ტკბილ ბურანში წასულმა შავი ფრინველის ყვილი გაიგონა: „მე ვარ ჩიტი კორო, სიკვდილის მოამბე. ამომიგდე ბურთი, ჩქარა!“

— ჯერ მაჩვენე მაჩვენის სოროს გზა! — ასძახა ხტუნია.

— მაგის დროც მოვა. დრაქსი მალე მოკვდება და მაშინ მიგიყვან მისთან!—დასჩხავლა ჩიტმა.

ხტუნია მიხვდა, რომ დრაქსს შავი დღე ადგა, ხომ შეიძლება, გაეინულიყო?! ხტუნია ბურთიანად მოკურცვლა მაჩვენების სოროსაკენ. ჩიტი მოაფართქუნებდა უზარმაზარ ფრთებს და მისძახოდა, დამბრუნე ჩემი ბურთიო.

უცებ ხტუნია წაიფორხილა და თოვლზე დაეცა. ბურთი მაგრად ჩაიხუტა გულში და დაღლილ-დაქანცულს იქვე ჩაეძინა.

ხტუნის სიზმარი

სძინავს ხტუნის და სიზმარში თავის მეგობარს ხედავს: დრაქსი სოროს შესასვლელთან ატუზულა, თათები მთლად გათოშვიდა, ტურებს ძლივს აცმატუნებს და ბუტბუტებს, სადა ხარ ხტუნიაო.

— დრაქს, ჩემო საყვარელო, ხომ ხედავ, ვერ მოგდევარ!—უვირის ხტუნია სიზმარში.

— ვხედავ, ვხედავ, ასე ადვილად ვერ მორჩები ხტუნვა-თამაშს!—პასუხობს დრაქსი.

— დამიცადე დრაქს! ახლავე შენთან გავჩნდები!

ამ დროს ხტუნის თათებიდან გაუსხლტა ბურთი; ხტუნის გამოელეცა და რას ხედავს! ბურთი გამალებით მიგორავს ტყისაკენ. ხტუნია გამოეკიდა ბურთს, მაგრამ ვერ დაეწია. უცებ ბურთიდან მალალი ალი ამოვარდა. შიშისაგან გაოგნებული ხტუნია პირქვე ჩაემხო. როცა გონს მოვიდა, ბურთი აღარ ჩანდა. იმ ადგილას, სადაც ცეცხლის ალი ავარდა, მაჩვენების სოროს დაელო პირი.

ხტუნია მაჩვენების სოროში ბრუნდება

გახარებული ხტუნია სოროსთან მიიჭრა. დრაქ-

სი, როგორც დატოვა, ისე იდგა, ჯარისკაცივით, პოსტზე გაჰიმლო.

— ეს შენა ხარ, ხტუნია?—შესძახა დრაქსმა. ხტუნია მალე სიანად ჩამოუსვა მეგობარს წვერზე თათი.

— მე კი მეგონა...

— რომ აღარ დავბრუნდებოდი, არა?—გააწყვეტინა ხტუნია.—არა, ეგ არც მიფიქრია. სოროში ბნელოდა და თბილოდა. თივისა და ხავსის საამურო სუნი იდგა. მაჩვენები ძველებურად ხერხინავდნენ.

ხტუნია მაჩვენებთან მიიპარა და მის ზურგთან მიიკუჭა. დრაქსმა ხტუნის გვერდით მოიკალათა.

ეტყობა ხტუნის და დრაქსს გაზაფხულის სურნელი მოჰყვათ თან. ბებერი დაგობერი შეიშმუნა, გვერდი იცვალა და თათი ხტუნის ფაფუკ ბეწვზე მოუხვდა.

— ოჰო, ვისია ეს ფაფუკი ბეწვი? შენ კიდევ აქა ხარ თოვლის გუნდავ?—აღერსიანად წაიბურტყუნა დაგობერმა და ხტუნის თათი ჩამოუსვა.

დაგობერი წელში გაიმართა და წამოიძახა: აუჰ, როგორ მომხდენია შენი ფუმფულა ბეწვი, ქვლები სულ აღარ მაწუხებდსო.—ამასობაში სხვა მაჩვენებამც ვაიღვიძეს.

— ხტუნია, სადა ხარ, ცოცხს მოჰკიდე ხელი!—დაიძახა დაშამ.

— ხტუნია, მოდი ვითამაშოთ!

— მშაააა!

მაჩვენების ოჯახმა ზამთრის ძილისაგან გამოიღვიძა. ეს კი ნიშნავდა, რომ ზამთარს მართლად მოელო ბოლო.

690/57

ეროვნული
მუზეუმი

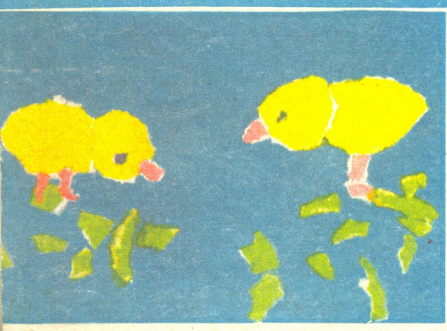
„მისაკებო“—ნახ. დათო ზაალიშვილისა, 6 წ. თბილისი.

„გოგონა კვავილებით“—ნახ. სოფიო სხირტ-
ლაძისა, 6 წ. თბილისი, სოფ. ბარი.
„იხვის კუკულეობი“—აპლიკაცია ინგა ფორჩხი-
ძისა, თერჯოლა.

„იკემი“—ნახ. ბესიკ ბაკაშვილისა, 8 წ. თბილისი.
„კვავილები“—ნახ. დეა ბერუღავასი, 5 წ. თბი-
ლისი.
„კრუხ-წილი“—ნახ. ინა ბარბაქაძისა, 4 წ.
თბილისი.

„ჩენი სოფელი“—ნახ. მიხეილ მიქაბია-
სობუბა.

76055